

Titulació, impartició i nombre de crèdits:

Mestre d'Ed. Primària: troncal , 2on sem, 1er curs, 4 crèdits (3,5 ECTS)

Departament: Didàctica de la llengua, la literatura i les Ciències Socials

Professors: Ana Mª Margallo i Rosa Gil

1. Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

- Conèixer els fonaments sociològics, psicològics i pedagògics de l'aprenentatge de la llengua per adquirir consciència de la seva importància en l'educació.
- Conèixer el procés d'adquisició i desenvolupament del llenguatge en l'etapa de cicle inicial i la seva relació amb el desenvolupament cognitiu, social i afectiu.
- Tractar la llengua oral en les seves característiques i funcions específiques i en les seves interrelacions amb la llengua escrita.
- Conèixer les bases psicològiques i lingüístiques dels processos de lectura i escriptura i les diverses propostes metodològiques del seu ensenyament.
- Conèixer els processos de comprensió i producció lingüístiques i saber-ne fer l'aplicació didàctica en un context escolar específic.
- Conèixer i adquirir criteris de valoració per a fer un ús literari i lingüístic a l'aula de la literatura de transmissió oral.
- Reflexionar sobre la importància de la intervenció i la interacció pedagògica a l'aula.
- Adquirir recursos metodològics d'actuació a l'aula.

2. Blocs temàtics i organització dels continguts

Les aportacions de la psicolingüística han contribuït a definir les bases del tractament de la llengua a l'escola i a redissenyar el marc que dona suport teòric al seu ensenyament. Aquest àmbit té com a objectiu dotar els alumnes de coneixements que donin solidesa a les seves aplicacions didàctiques.

BLOC 1. Bases psicolingüístiques de l'ensenyament de la llengua

1.1. Llenguatge i pensament: les funcions comunicativa i representativa del llenguatge. Adquisició i desenvolupament del llenguatge.

1.2. La intervenció i la interacció a l'aula com a factors de desenvolupament i aprenentatge.

BLOC 2. L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua oral i de la llengua escrita al cicle inicial

Aquest bloc està orientat a l'aplicació i avaluació dels processos d'ensenyament-aprenentatge de la llengua oral i escrita, a l'observació i anàlisi del context on es gesten aquests processos i a l'orientació de quina ha de ser l'organització de l'aula d'acord amb aquest context.

2.1. Característiques i funcions de la llengua oral i escrita.

2.2. Els primers aprenentatges de la lectura i l'escriptura. Procés d'aprenentatge. Models explicatius dels processos i propostes metodològiques. Perspectives actuals.

2.3. Propostes metodològiques.

2.4. Organització de l'aula. Programació i avaluació.

BLOC 3. La literatura de transmissió oral.

El darrer dels apartats vol dotar els alumnes de primària dels coneixements necessaris per treballar la literatura de transmissió oral, saber-la valorar com a patrimoni cultural portador de valors literaris i lingüístics, i contemplar-la com un pont amb el passat i amb d'altres cultures.

3.1. Les diverses manifestacions de la literatura oral: criteris de selecció i classificació del corpus existent: rondalles, endevinalles, jocs lingüístics, etc.

3.2. Procediments d'aplicació literària i lingüística.

3. Avaluació

El seguiment continuat de l'assignatura es fa per mitjà de treballs elaborats fora i dins de la classe, d'exposicions orals dels alumnes, d'observacions sobre la participació, etc.

En l'avaluació es tindran en compte els tres blocs del programa i l'examen.

- El bloc I s'avaluarà a partir dels guions de reflexió sobre els articles proposats. Cal llegir tots els articles individualment per posar-los en comú després. Es presentarà un guió escrit per grup (10 %)

- El bloc II s'avaluarà a partir de l'entrega d'un treball de recerca en grup en el qual s'analitzaran produccions escrites infantils (20%).
- En el tercer bloc es valoraran una proposta didàctica sobre literatura de transmissió oral presentada individualment a l'aula i l'assistència a totes les presentacions (20%)
- També es farà un examen que inclourà els continguts teòrics i pràctics dels tres blocs de l'assignatura. (50%)

La nota final és el resultat de la suma de tot el procés d'avaluació.

En el dia a dia de l'aula, es valorarà la participació, les aportacions, l'assistència, l'actitud i l'interès per la matèria.

4. Fonts d'informació bàsica

Aquesta assignatura funciona amb el suport del Campus Virtual. La bibliografia bàsica de l'assignatura que consta al programa es completa amb els materials i recursos que figuren a l'espai del Campus Virtual.

Bibliografia recomanada

Manuels de referència

Autors diversos.(2005): Hablar en clase. Cómo trabajar la lengua oral en el centro escolar. Barcelona. Graó.

Fons, M. (1999): Llegir i escriure per viure. Barcelona. La Galera.

Material de consulta i ampliació

Llengua oral, lectura i escriptura

Autors Diversos (2004): La composición escrita (de 3 a 16 años). Barcelona. Graó.

Autors Diversos (2006):El primer aprenentatge de la lectura i l'escriptura. Monogràfic. Articles de didàctica de la llengua i la literatura, núm 40

Bigas, M.; Correig, M. (2000). Didàctica de la lengua en la Educación Infantil. Madrid: Síntesis.

Carvajal, F.; Ramos, J. (1999): ¿Enseñar o aprender a escribir y leer?. Sevilla. Publicaciones del M.C.E.P.

Palou, J.; Bosch, C. (coords.) (2005): La llengua oral a l'escola. 10 experiències didàctiques. Graó.

Ríos, Isabel (ed.) (2006) Panoramas, preocupaciones y perspectivas en la enseñanza inicial de la lengua escrita. Col·lecció e-educació. Universitat Jaume I

Teberosky, A. -amb la col·laboració de Teresa Colomer- (2001): Proposta Constructivista per aprendre a llegir i a escriure. Barcelona. Vicens Vives

Tough, J. (1987): El lenguaje oral en la escuela. Madrid. Visor/MEC.

Tough, J. (1989): Lenguaje, conversación y educación; el uso curricular del habla en la escuela desde los siete años. Visor. Madrid.

Wells, G. (1988): Aprender a leer y a escribir. Barcelona. Laia.

Literatura oral

Amades, J. (1950): Folklore de Catalunya. Rondallística. Selecta, Barcelona.

Amades, J. (1951): Folklore de Catalunya. Cançoner. Selecta, Barcelona.

Bullich, E. i M. Mauré (1996): Manual del rondallaire. Barcelona. La Magrana.

Lluch, G. (coord.) (2000): De la narrativa oral a la literatura per a infants. València. Bromera.

Serra, M. (1991): Manual d'enigmística. Barcelona. Columna.